

vlomov. Pokvarjen je že od mladosti in so ga skušali dve leti v poboljševalnici kreniti na pravo pot, pa je bil ves trud zaman. Kot delomrže se je prethotapil preko meje na Koroško, kjer so ga v St. Pavlu zaprli. Iz zapora je pobegnil in je bil že 7. junija nazaj v Trbovljah. Da bi se dokopal do denarja, je sklenil vlom v rudniški konzum. V baraki pri Klopčiču je ukradel kramp, pilo in sekuro. Skočil je preko plotu na dvorišče konzuma ter je s krampom odtrgal ključavnico in odprl zapahe. Medtem je slišal, da je šel čuvaj preko dvorišča v čuvajnico. Guna se je skrill in počakal, da se je Urh vrnil iz čuvajnice. Tolovaj je čuvaja napadel od zadaj s krampom in ga je zadel v tilnik, obenem pa s ploskvijo še po čelu. Napadeni se je zgrudil, na kar mu je oropal Guna samokres ter ključce, s katerimi je odprl vrata in skušal vdreti v trgovino. V tistem trenutku se je smrtno nevarno udarjeni čuvaj tik pred smrtjo z zadnjimi močmi še vlekel preko dvorišča in se je dotikal do kontrolne ure, da bi preprečil vlom. Ropar se je ustrašil čuvaja, vrgel kramp v vrt ter se podal v Pauerjevo kolonijo vlamijati ter krasit. Orožniki so zločinca zasačili zgoraj omenjeni dan na domu staršev in so ga odvedli v Laško in od tam v Celje. Morilec je priznal grozno dejanje z ostalimi vlomilskimi zločini.

Bogat vlomilski plan. V Ljubljani je bil izvršen v stanovanje za Gradom 11 na prebrisani način vlom, ki je vrgel vlomilcu bogat plen. Pri gospodinjci v omenjeni hiši stanuje kot podnajemnica zasebna uradnica Sonja Nedeljko. Gospodinja je prejela na dopisnici poziv, naj pride k šivilji na dani naslov. Pozvana se je podala zdoma in ugotovila po daljšem iskanju, da na dopisnici označene hiše sploh nikjer ni. Hitro se je podala v zli slutnji domov. Njeno stanovanje je bilo nedotaknjeno. Pač pa je bil izvršen vlom pri podnajemnici Nedeljko, kateri je o njenih razmerah poučeni lopov premetel vse. Odnesel je 16.000 din gotovine in nakita toliko, da znaša skupna škoda 40.000 din.

Pri lovu za vlomilcem ranjeni dve osebi. V Rožni dolini v Ljubljani sta prišla v gostilno dva stražnika in napovedala aretacijo znanemu vlomilcu Ivanu Tekavcu, ki je po krčmi razgrajal in ranil z nožem že dve osebi. Tekavec se je osvobodil stražnikov, potegnil nož in obkral enega stražnika po roki ter pobegnil. Neranjeni stražnik je skočil za beguncem in oddal za njim tri

strele. Tudi Tekavec je potegnil samokres, zgrešil stražnika, pač pa je obstrelil postrežnico Milko Prosenovo, ki je doma iz Zagorja. Komaj in komaj je policija ukrotila nasilnega zločinca, ki je razburil s svojim divjaškim nastopom vso Rožno dolino in še Vič.

Velika tatvina gotovine. V Žejah pri Komendi na Gorenjskem je odnesel neznan tat iz stanovanja družine Kavčič 13.500 din gotovine.

Ubijalca obsojena v Mariboru. Sredi minulega tedna je obravnaval senat mariborskega okrožnega sodišča dva uboja, od katerih je bil zagrešen eden na Zgornji Polskavi, drugi v Novi Krčevini pri Ptuj. Na Zgornji Polskavi je ubil 51 letni poljski delavec Ludovik Veteč iz Spod. Polskave z železnimi vilami Jožefa Šobo. Oba sta popivala v gostilni in sta se vračala vinjena v noči. Naenkrat je planil Šoba nad Veteča in ga je udaril trikrat s pestjo v prsa ter po glavi. Nato je udarjeni zbežal domov, kjer se je obožil z vilami. Dohitel je Šoba pred njegovo hišo in mu je s trikratnim udarcem razbil lobanjo. Šoba je poškodbi podlegel. Obtoženi se je zagovarjal s silobranom in je bil obsojen na dve leti in šest mesecev strogega zapora. — V Novo Krčevino pri Ptuj je prišel 19. marca 40 letni posestnik Jakob Rojko iz Vurberga k posestniku Jožefu Gomilšek. Med obema je nastal spor radi nekih lat. Rojko je zagrabil v kuhinji burkije, s katerimi je razbil vrata sobe, v katero sta pobegnili Gomilšek in njegova žena. Rojko je udaril z burkijami Gomilškovo ženo trikrat po hrbtu in ji prizadejal hudo poškodbo. Gomilška samega pa je ubil na mestu. Ubijalec, ki je navajal v zagovor silobran, je bil obsojen na tri leta in 10 dni strogega zapora.

Brata obsojena radi uboja. Kristijan Mrak iz Vrhov pri Slov. Bistrici se je vračal 31. marca s svojim tovarišem Urlepom in njegovo ženo z obiska pri nekem posestniku. Trojica je slišala med povratkom iz nekega sadonosnika klice na »aufbika«. Urlep je odgovoril z lastimi vzkliki, nakar sta pridruvala iz sadonosnika Franc in Anton Gumzej. Pri prerivanju je bil zaboden v trebuh Mrak in pozneje radi zastrupitve rane umrl. Koncem minulega tedna sta bila brata Gumzej obsojena v Mariboru, in sicer Franc na 4 leta in 3 mesece, Anton pa na 3 leta in 2 meseca strogega zapora.

Kratke tedenske novice

Švicarski listi so napovedali, da so vrgli Nemci od 5. junija proti zaveznikom tri milijone mož. Računajo, da je porabila Nemčija v vojni 30.000 tankov in letal in ima še v rezervi najmanj tolikšno število tega orožja.

Baltiše države Litvo, Letonako in Estonko je zasedlo 17. junija pol milijona sovjetskih vojakov.

Predsednik vlade v Avstraliji, ki je angleški dominijon, je izjavil, da je Francija poražena in se začenja najtežja doba vojne. Dokler Anglija ne bo zasedena, je svet še lahko rešen. Ni si mogoče misliti, da bi bilo mogoče Anglijo zavojevati. Angleška vlada bo nadaljevala z nakupom orožja v Ameriki, ki ga je poprej vršila skupaj s Francijo.

Vsi moški v Angliji se naj takoj nauče rabiti orožje, je zahteval v svojem govoru bivši angleški poslanik v Berlinu Henderson.

V Londonu so prepričani, da se bodo skušali Nemci izkrcati v Angliji ta ali prihodnji mesec.

Sklep angleške vlade, da se nadaljuje vojna do končne zmage, je sprejela angleška javnost z velikim zadovoljstvom.

V Ameriki so prepričani, da se bo po zaprositvi Francije za mir priključila Nemčiji in Italiji še Japonska ter zahtevala svoj delež.

Nemška vlada namerava s svojimi pomorskim edinicami zasesti nad severno Anglijo ležeči otok Island, ki pripada Danski, a so se usidrali na njem po zasedbi Danske po Nemcih Angleži. Islandija bi bila za Nemce važno oporišče za napad na Anglijo.

Za sovjetsko Rusijo je danes največjega pomena, da je na črti od Baltika do Črnega morja vojaško in politično močna ter varna, ker je treba računati na zahodu z globokosežno premaknitvijo političnega težišča evropskih držav.

Na Tihem oceanu je danes Severna Amerika varuh ameriških koristi ali interesov v Aziji, ker so vse sile angleškega imperija zvezane v Evropi radi vojne.

Ameriška vlada je spremenila 17. junija nevtralnostni zakon v tem smislu, da bodo mogla ameriška letala leteti naravnost iz Združenih držav v Anglijo.

Predsednik madžarske vlade grof Teleky je na seji parlamenta 17. junija naglasil, da bo pripomogla zmaga Nemčije tudi Madžarski do njenih zahtev.

Vlada Zedinjenih ameriških držav zaenkrat ne namerava zavzeti nobenega službenega stališča glede na odločitev francoske vlade, da prekine sovražnosti z Nemčijo in Italijo.

Švedski prestolonaslednik je izjavil, da švedska dela na to, da bo tudi v bodoče ostala nevtralna, kar pa ne pomeni, da se bo odpovedala svoji neodvisnosti.

Nemci so vkorakali tokrat četrtič v Pariz. Prvič se je zgodilo to 30. marca 1814, drugič leta 1815 in tretjič leta 1871.

Nemško vojaško poveljstvo je postavilo po kratkem vkorakanju v Pariz stražo na grobu Neznanega junaka in v Domu invalidov ob krsti Napoleona.

Večmilijonska škoda po toči v Slov. goricah

»Kakor je že poročal »Slov. gospodar«, so doživele Slovenske gorice 27. maja zelo hud udarec ledenega biča, ki je povzročil v sedanjih hudih časih večmilijonsko škodo.

Ocenitev škode

Koj po občutni nesreči se je podala v prizadete kraje komisija, katera je ocenila škodo na 5.377.600 din.

V šestih občinah in 28 vaseh je delno uničenih 2133 hektarjev raznih nasadov ali kul-

tur. Od tega odpade na njive in vrtove 831 hektarov, na travnike 529 ha, na vinograde 290 ha in 523 ha na sadonosnike. Prebivalstvo bo najbolj trpelo radi pomanjkanja kruha, ker je toča uničila žitarice, kakor nam dokazuje naslednja žalostna statistika: popolnoma je zbitih 83 ha pšenice, 81 ha ozimne rži in 172 ha ječmena. Ozimne je tako zbito, da jih ni bilo mogoče niti pokositi, ampak so jih kmetje kar preorali za setev ajde in prosa.

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

»Katra, naj prideta otroka gor k meni! Mudi se mi že. Moram ob eni s poštnim vozom.«

Zenkica od joka ni spravila odgovora iz sebe, šla je in čez nekaj minut sta Tonček in Ančka že pričapljala k mami. Tilka je vzela zdaj enega, potem drugega na krilo, božala ju je po licih, zraven pa so ji venomer tekale solze po licu.

»Mama, zakaj se jočete?« je vprašal Tonček; »kaj vas boli?«

»Saj se ne jočem, Tonček,« si je brisala Tilka solze. »Poglej, hlače si si strgal; teta Katra ti jih bodo zamenjala, ker moram jaz danes nekam iti. — Vidva pa bo dila medtem lepo pridna — kajne da bosta? — Ančka tudi, kajne?«

»Ja, ja,« je pela Ančka, »mama Ancki kaj plinesla!«

»Če bom mogla, bom že; pa jokati se ne smeta, če me dolgo ne bo.«

Vstala je in stopila k oknu, da bi si obrisala solze z lic.

»Mama,« je poprosila deklica čez nekaj časa, »igrajmo se! Ti bos muc. No!«

»Ne, ne utegnem. Pojdita zdaj lepo dol k teti Katri! Jaz imam še delo.«

Letalci so najdražji borci v vojni. Angleški listi pišejo o tem, katere vrste vojakov so najdražje za državo. Vsi so si edini v tem, da je danes dvakrat dražje vzdrževati divizijo vojakov na fronti kakor v letih 1914. do 1918. Po njihovih računih stane hrana, obleka, plača, vzgoja, zdravljenje, prenočnica, potovanje ter državna podpora družini v poklicanih na enega vojaka blizu 40.000 din na leto. Stroški za puške in drugi vojni material so znašali v svetovni vojni blizu 38.000 din letno. Skupaj je tedaj stal en angleški vojak v svetovni vojni 70.000 din letno. Še dražji so letalci. V svetovni vojni je stal Angliji en letalec na leto 150.000 din. Nekateri tipi letal so se trikrat, celo sedenkrat podražili v

8

Dala jima je sladkorčkov in ju spravila iz sobe.

Zdaj se nesrečna žena ni več obotavljala, ampak se je začela pripravljati za na pot, čeprav ji je bilo pre-hudo. Iz omare je vzela nekaj obleke in perila in ga zložila v ročni kovčeg. Potem si je oblekla črno nedelno obleko in obula svoje najboljše čevlje. — Jestni ni mogla nič, rekla pa je Katri, naj ji prinese klobaso in dve žemlji, da bo imela kaj za po poti.

Otroka, ki sta bila vajena po kosilu spati, je Katra položila in oba sta sladko spala. Preden je Tilka šla, je stopila še k otrokoma v sobo. Ob bolečine se ji je krčilo srce. Vroče solze so ji drsele po licu. Rada bi bila otroka zbudila, da bi se bila poslovila; ali to bi ji bilo bridkost slovesa le še povečalo in še nedolžna otroka bi užalilo. Zato ju je pustila, naj spita, rahlo ju je poljubila na lička in ju pokrižala.

»V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen. — Sveta Marija, mati božja, ti ju sprejmi v svoje zavetje! Angela varuha, vidva ju varujta!«

Poškopila ju je še z blagoslovljeno vodo in odšla ihte iz sobe.

Ko je stopila v družinsko sobo, je bil mož tu.

»Ali si že za na pot?« jo je vprašal. »Videti je, da se ti zelo mudi.«

»Da. Neprijetne reči človek rad hitro opravi,« je odgovorila.

Ljudje so v po toči zabitih krajih v tem večjih skrbah, kaj bo, saj so trpeli že radi lanske slabe letine in so komaj čakali na novi žitni pridelek. Mnogoteri posestniki bodo imeli zelo pičlo kruha in na jesen bodo pa še občutili pomanjkar semenskega žita.

Ves letošnji sadni pridelek je uničen na površini 307 ha. Od vinogradov je popolnoma zbitih 83 ha. Najhujšo vinogradno škodo trpi občina Velka. Kar se tiče škode v vinogradih in sadonosnikih, je komisija ocenila samo letošnjo škodo, a ta bo še mnogo večja, ako pomislimo, da se bodo posledice na trti in sadnem drevju poznale nekaj let.

Po toči najbolj oškodovane vasi

Zadnja huja toča je povzročila največ škode v teh-le vaseh: Ploderšnica, Gradišče, Šmart, Sp. Velka. V občini Sv. Jurij so najbolj prizadete vasi: Zg. Gašteraj, Žitence in Sp. Gašteraj. V občini Sv. Ana: Žiče, Ledenik, Kremberg. V občini Sv. Jakob: Ročna, Počnik in Zg. Jakobski dol.

Dosedanja pomoč najbolj potrebnim

Najbolj oškodovani in najnujnejše pomoči potrebni kraji so dobili doslej brezplačno tri vagone koruze ter dva vagona pšeničnih otrobov. Prebivalstvo bo dobilo v doglednem času še po znižani ceni krušno moko ter brezplačno ali po znižani ceni semensko ajdo. Zaprošena je banska uprava še za dobavo nadaljnjih štirih vagonov koruze po zelo znižani ceni ter za brezplačne vozovnice za prevoz

hrane. Kljub pomoči bo pomanjkanje v teh krajih zelo hudo, ker ljudje nimajo nobenih prihrankov iz lanskega leta. Banska uprava

je doslej žrtvovala za vso to pomoč 80.000 din. Tudi so nekatere organizacije že precej prispevale. Potrebna pa je še pomoč.

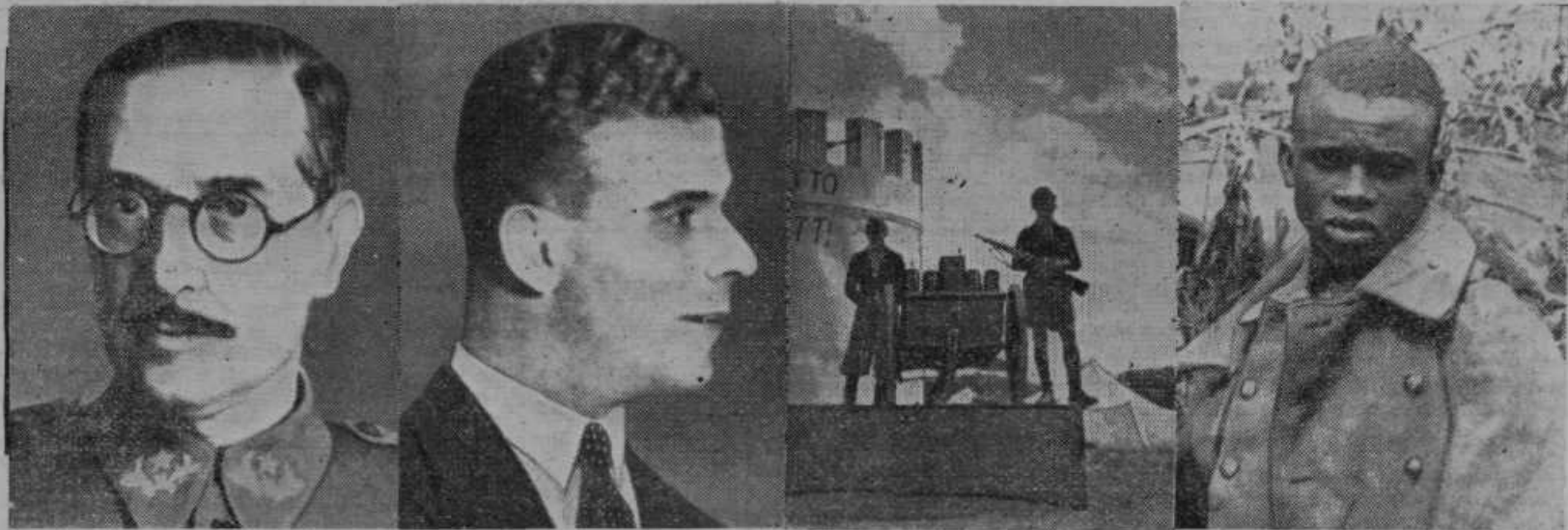
Po svetu

Španija zasedla Tanger. Španija je dolgo časa v tej vojni zatrjevala, da je popolnoma nevtralna. Kakor hitro pa je stopila Italija v vojno na strani Nemčije, se je postavila tudi Španija na stališče nevojskujoče se države, kar je bila Italija pred vojno napovedjo zaveznikom. Kot nevojskujoča se država je Španija zasedla 14. junija severnoafriško obalno mesto Tanger, ki leži nasproti angleški trdnjavi Gibraltar na španski strani. Tanger z okolico je veljal za mednarodni pas po pogodbi, katero so podpisale leta 1923. Anglija, Francija in Španija. Leta 1928. se je pridružila tej pogodbi še Italija. V španskih uradnih krogih naglašajo, da bo ostal mednarodni značaj Tangerja ohranjen tudi po zasedbi. Kakor hitro se je pa vsidrala Španija nasproti Gibraltarju, je to dokaz, da je ta angleška trdnjava, ki je ključ v Sredozemlje, ogrožena.

Španija in katolicizem. Framasonsko-komunistični režim je vodil ostro borbo zoper katolicizem, da bi uničil ves njegov vpliv na življenje in delovanje španskega ljudstva. Posledica te strahovlade zedinjenih laži-svobodomislecev in komunistov je bila državljanska

vojna, ki je prizadela katoliški Cerkev hude rane. Na tisoče duhovnikov, redovnikov in redovnic je zgubilo življenje; cerkve, samostani, poslopja krščanske prosvete in dobrotelarnosti so postala plen ognja. Po zmagovito končani državljanski vojni se narodna vlada z generalom Francom na čelu vztrajno trudi, da bi ozdravila hude rane. Cerkev in samostani se popravljajo, verske šole zopet odpirajo, redovniki vpostavljajo v svoje stare delokroge. Tako so se jezuiti vrnili v mesto Barcelono (glavno mesto katalonske pokrajine) ter zopet prevzeli svojo imovino, ki jim je bila odvzeta. V njihovem velikem zavodu, ki nosi naslov ustanovitelja jezuitskega reda sv. Ignacija, je sedaj zopet 3000 dijakov. Vrnjeni so jim tudi drugi njihovi nekdanji zavodi, ki pa so po veliki večini tako poškodovani, da jim je treba temeljitega popravila.

Nova francoska vlada. Francoska vlada je radi resnosti položaja na bojišču zadnje nedelje ves dan in vso noč zasedala ter pretresala položaj z vojaškega in diplomatskega stališča. Posledica tega dolgega posvetovanja pod predsedstvom predsednika republike Lebruna je bil odstop sedanje vlade pod pred-

Beigbeder, zunanji minister Španije

Jožef Bastianini, zadnji italijanski poslanik v Londonu

Italijanska straža pri vojaškem taboru v afriški koloniji Libija

Vojak iz francoske afriške kolonije v nemškem ujetništvu

»Ne bi ti bilo treba iti. — Ena sama besedica je potrebna pa bi lahko ostala. Še enkrat te vprašam, odloči se!«

Odkimala je z glavo. Potem si je dela šal čez levo roko, svoj mali kovčeg in dežnik pa v desno in se je s svojimi velikimi lepimi očmi ozrla po sobi. Obraz ji je bil čisto blede in rumen, ustnice so se ji tresle, toda držala se je in se ni jokala. Mož se je čudil njeni trdnosti in je strmel v njo. V njegovi notranjosti je grozovito vrelo. Najrajši bi bil planil k ženi, jo objel in z obema rokama držal, naj ostane. Ali tega mu njegov ponos ni dovolil. Prsi so se mu razburjeno dvigale, stisnil je zobe, da so zaškrtali, ali znil ni. Še enkrat ga je žena pogledala s svojimi velikimi modrimi očmi in potem rekla:

»Zbogom, Jurij!«

Sreče mu ni dala, temveč je naglo odšla. — Jurij je nekaj nerazumljivo zamrmral in stopil za njo do vrat in jih zaprl za njo.

Na lopi je bila natakara. Tilka ji je dala srečo in je rekla:

»Zbogom, Lina! Pozdravi tudi druge!«

»Ali res greste od hiše?« se je dekletu zacmerilo.

»Teda jaz tudi ne bom ostala. Še danes bom odpovedala.«

»Ne, nikar, Lina, pametna bodi!«

Pred hišo je že stal poštni voz; v njem je bil neki trgovski potnik, dve kmetici iz Spodnje Tople in neki usnjak iz Brezja. Ne da bi se še kaj ozrla, je stopila

v voz in ni pogledala več iz njega. Voznik je skočil na kozla, poknil z bičem, konja sta potegnili in voz je od drdral po vaški cesti. Zunaj vasi je voznik po stari postiljonski navadi zatrobil v rog in trobil otožno vižo.

Zdaj so se Tilki usule solze iz oči in ni jim branila teči.

IV.

Če greš od Sel v hrib, prideš po strmi poti do Naravnikovega travnika, od tam pa spet strmo navzdol v sosednjo dolino, kjer je Muta. Dobrih sto korakov od Naravnikovega travnika je romarska cerkva sv. Rozalije.

Bilo je lepega poletnega dne konec avgusta. Po strmini od Sel je lezel mož v petdesetih letih, ki je bil že od daleč videti nenavaden. Noge so mu bile nenavadno dolge, bil je plečat in nasajen, na okrogli glavi so mu štrleli črni lasje v viš, ruse pa so se mu obešale na vsaki strani ust globoko dol. Bil je hribovsko opravljen, na klobuku pa je nosil veveričji rep. Na hrbtu mu je visela živo rdeča skrinja, ki je bila s ključavnico zaklenjena. Na skrinji je bila privezana dolga palica, kakor jo imajo planinci, in neka črna reč, podobna cevi majhnega kanona; pa to ni bil kanon, ampak mogočen, starinski daljnogled v usnjati prevleki. V roki je imel možak še drugo palico, s katero se je krepko poganjal v hrib.

primeri z letom 1918. Danes stane vsak letalec Anglijo pol milijona dinarjev letno. Mornar nasprotno stane državo povprečno 130.000 din letno. Vsa angleška vojska stane danes Angleže blizu 600 milijard dinarjev.

Brezmiselnost in zločin. Brezmiselnost in zločin uničevanje hrane. V zadnjih osmih letih je bilo v Združenih ameriških državah uničenih 900.000 vagonov pšenice, 150.000 vagonov riža, 6 milijonov svinj, 600.000 krav, 20 milijonov ton mesnih konzerv, 900 milijonov bušlov koruze in 300 milijonov funtov tobaka, velike količine kave, sadja, povrtnine in mleka. Sam postopek tega uničevanja je stal 928 milijonov dolarjev! Še danes je tam več milijonov brezposelnih, ki nimajo kruha.